

Hyvinvointimittaukset Oulun kutsunnoissa v.2009 -2013

Jaakko Tornberg
LitM, Tutkimuskoordinaattori
ODL Liikuntaklinikka

Taustaa

- MOPO - hankkeen tavoitteena on edistää nuorten miesten hyvinvointia ja terveyttä
- Kutsuntamittaukset on toteutettu yhteistyössä puolustusvoimien ja Oulun kaupungin Miehestä mittaa - hankkeen kanssa
- Kutsunnat ovat "viimeinen" mahdollisuus saada koko ikäluokka samaan paikkaan
- Mittaukset tehty samalla tavalla ja samoilla mittareilla vuosina 2009 - 2013 eli vertailu mahdollista

Toiminta kutsunnoissa

- Mittauksista info kutsuntaoppitunnilla
- Ohjaus käytävillä ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa tärkeää
- Mittauksiin mahdollisuus tulla kun sopiva väli löytyy
- Mittauksiin osallistuneet vuosittain:

	2009	2010	2011	2012	2013	YHT
Kutsuntoihin osallistuneet	1060	997	1260	1242	1265	5824
Mittaukset	622	610	887	762	804	3685
Mittaukset %	58,7	61,2	70,4	61,4	63,6	63,3

Toiminta kutsunnoissa

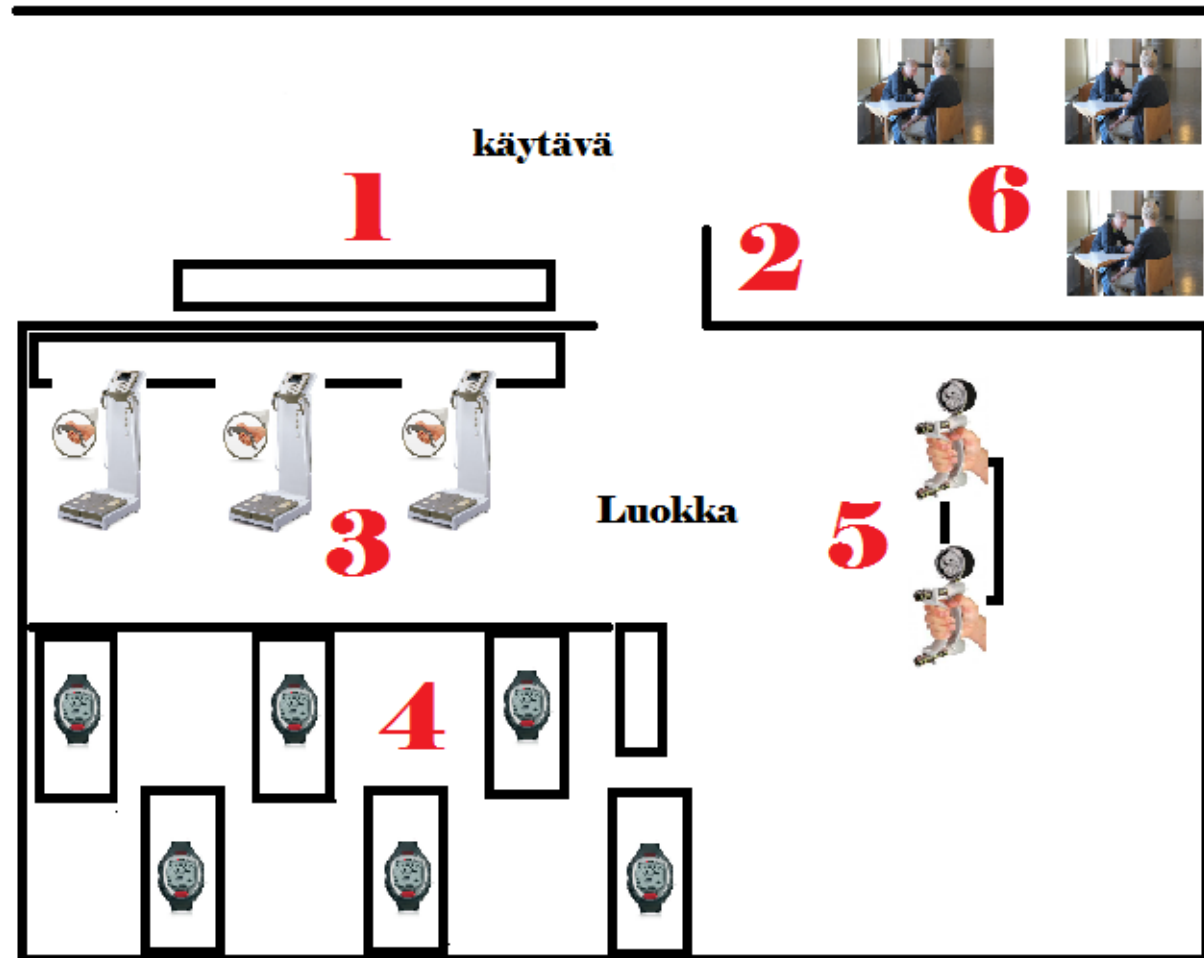
Mittauskierros

- kesto yht 30 - 40 min

1. Esitietojen täyttö
2. Pituuden mittaus
3. Kehonkoostumus
4. Kestävyysskunto
5. Puristusvoima
6. Palaute

- Mitattavia kerrallaan max 20

- Mittaajatarve n. 15 mittaajaa

Mittausmenetelmät

Kehonkoostumusmittaus

- laitteena Inbody 720
- mittaus perustuu bioimpedanssiin
- mittaa mm. painon, painoindeksin (BMI), rasvaprosentin, lihasmassan määrän, viskeraalirasvan osuuden
- mittauksen kesto n. 2 min

Kestävyyskunnan mittaus

- Polarin lepotesti (OwnIndex)
- hapenottokyvyn arvio
- mitataan sykettä ja sykevälivaihtelua
- mittauksen kesto 3 - 5 min

Puristusvoimamittaus

- puristusvoimamittari (Jamar)
- 3 sekunnin maksimipuristus
- molemmilla käsillä kaksi yritystä, parhaat tulokset jää voimaan

Lisäksi mitattiin henkilön pituus ja vyötärön ympärysmitta

Tuloksia - oululainen nuori mies

Missä kunnossa on oululainen kutsuntaikäinen mies vuonna 2013?

Pituus: 178 cm
Paino: 73 kg
Painoindeksi: 23
Rasvaprocentti: 16
Vyötärön ympäryys: 82 cm
Kestävyyskunto: keskiaverto
Puristusvoima: keskiaverto

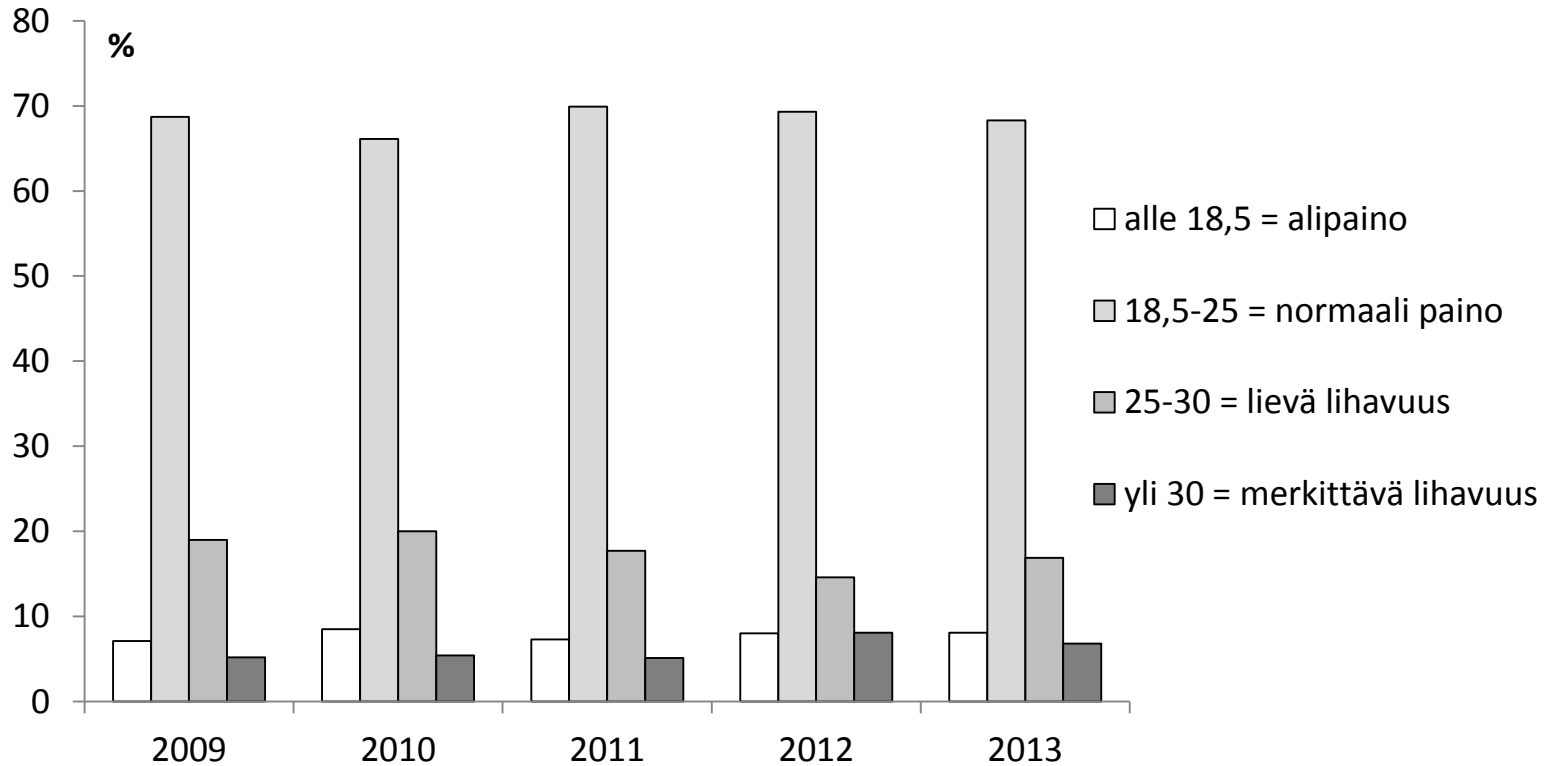
Vaihteluväli:
141 - 200 cm
42 - 152 kg
15 - 50
3 - 51
64 - 140 cm
huono - erinomainen
heikko - erinomainen

	2009		2010		2011		2012		2013	
	Keskiarvo	SD	Keskiarvo	SD	Keskiarvo	SD	Keskiarvo	SD	Keskiarvo	SD
Ikä	17,9	0,6	17,9	0,7	17,8	0,7	17,8	0,7	17,8	0,6
Pituus (cm)	177,7	6,7	178,4	6,6	177,8	6,3	177,8	6,3	177,7	6,4
Paino (kg)	72,6	13,5	72,9	13,5	72,6	13,1	73,1	14,8	72,8	14,2
BMI	23,0	3,9	22,9	3,9	22,9	3,8	23,0	4,3	23,0	4,3

Tuloksia - kehonkoostumus

Painoindeksi (BMI)

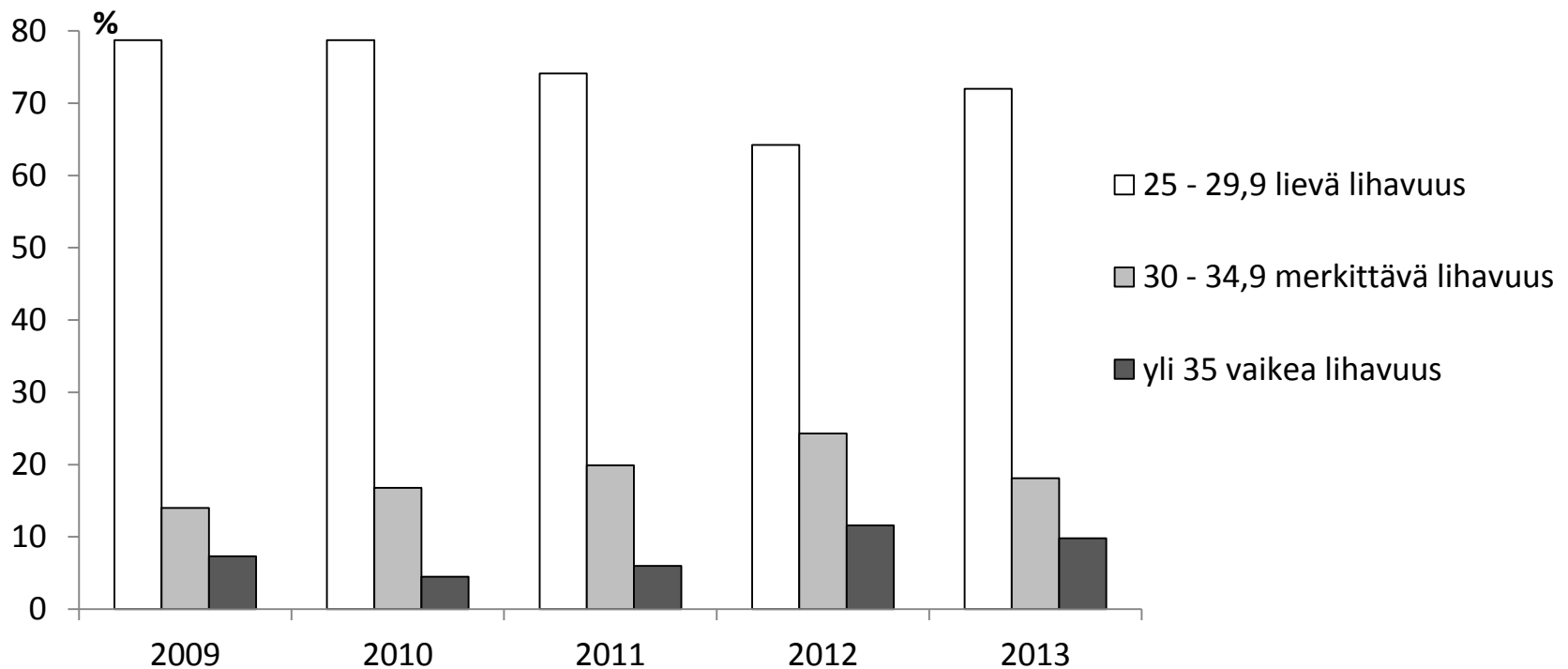
- Suurin osa normaalipainoisia
- alle 10% alipainoisia ja n. 25% ylipainoisia

Tuloksia - kehonkoostumus

Kun BMI yli 25

- 60 – 80%:lla vain lievä lihavuus
- Vaikea lihavuus lisääntynyt

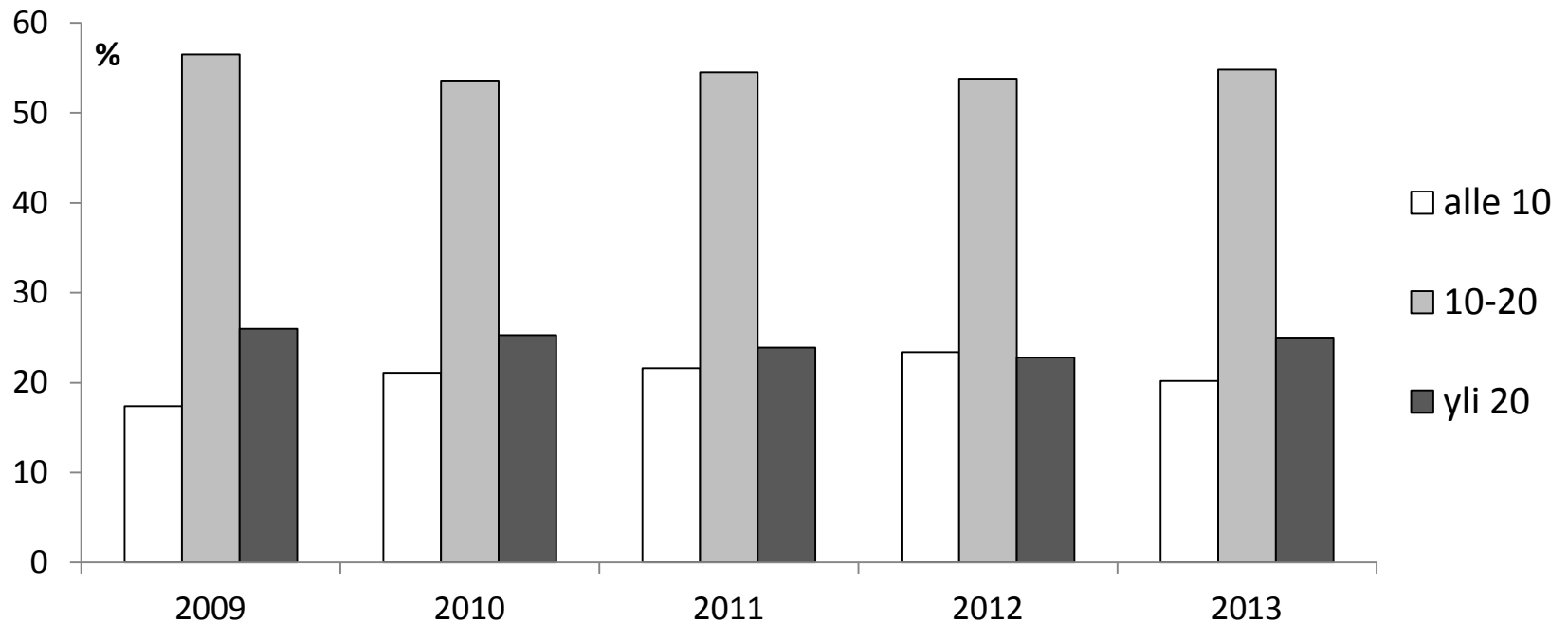

Tuloksia - kehonkoostumus

Rasvaprosentti

- Painoindeksiä parempi mittari
- 20 - 25 % ylipainoisia vuosittain

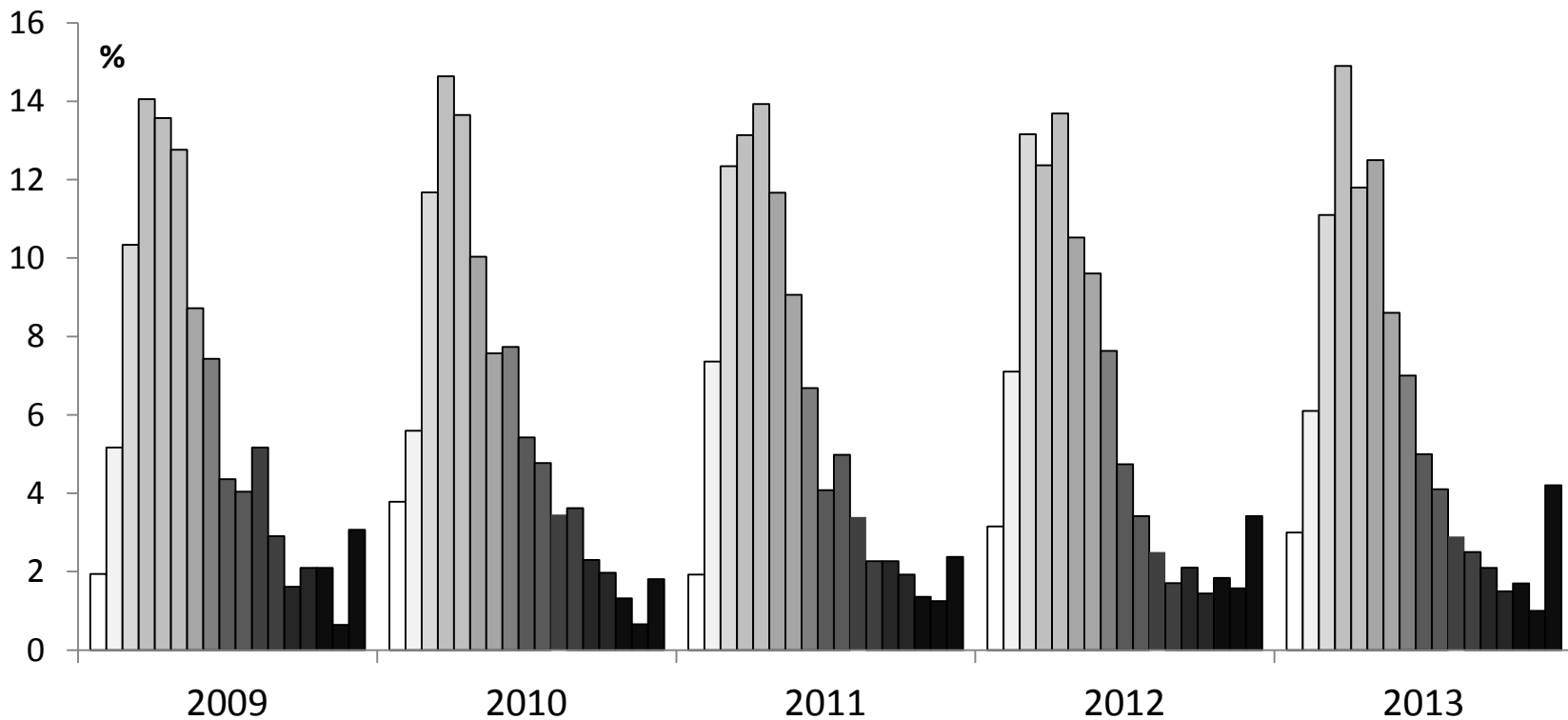

Tuloksia - kehonkoostumus

Rasvaprosentti

- Jakauma muuttumassa?

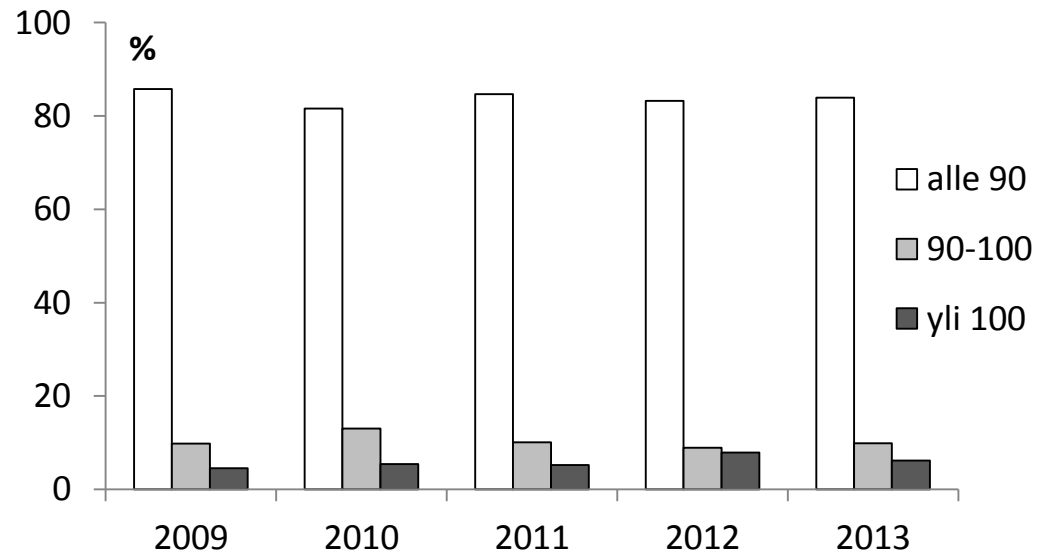
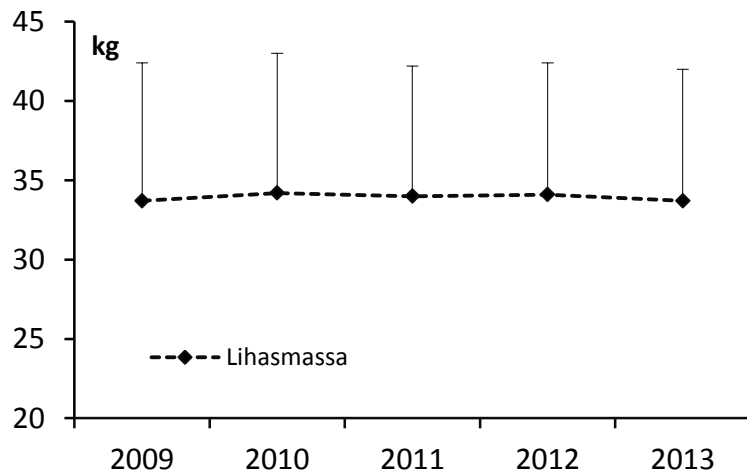
- alle 6
- 6-8
- 8-10
- 10-12
- 12-14
- 14-16
- 16-18
- 18-20
- 20-22
- 22-24
- 24-26
- 26-28
- 28-30
- 30-32
- 32-34
- 34-36
- yli 36

Tuloksia - kehonkoostumus

Lihasmassa ja vyötärönympäryys

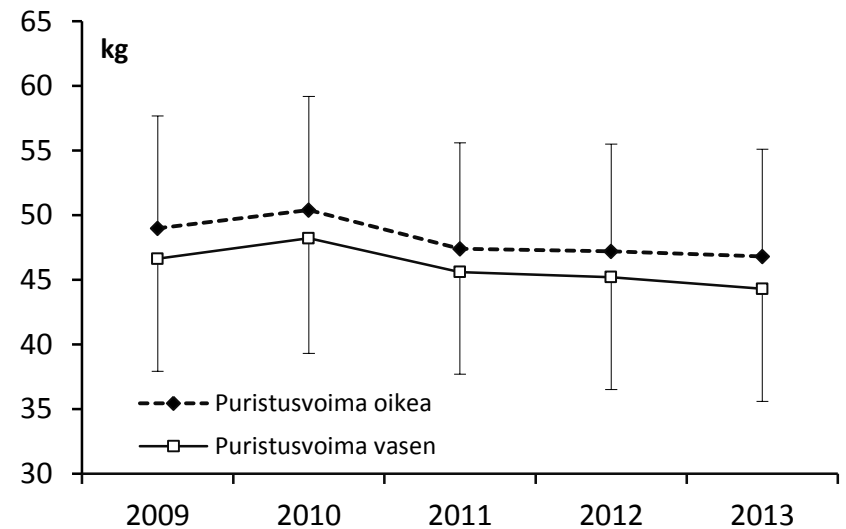
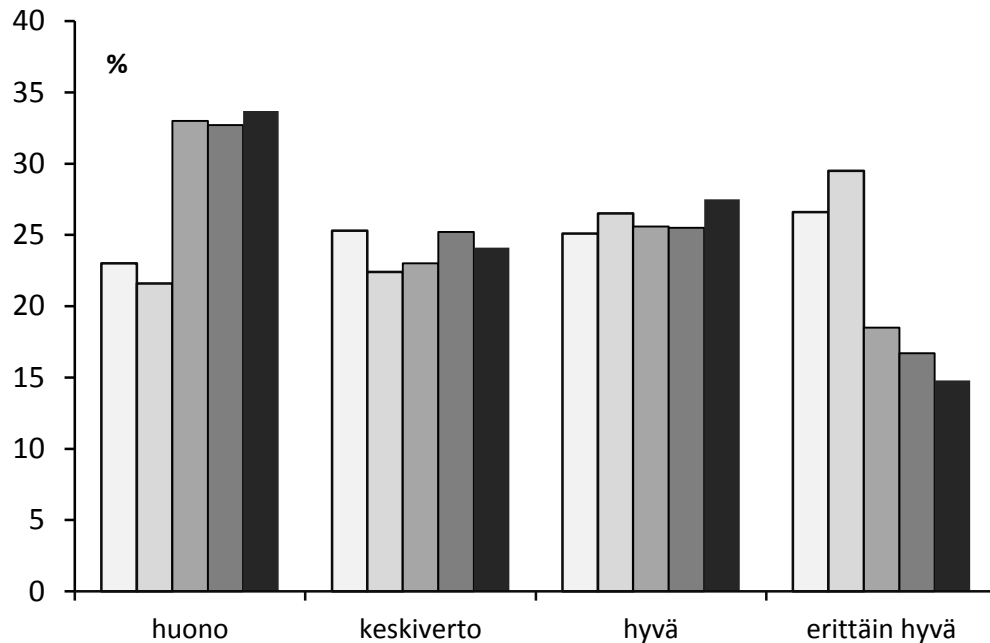
- Lihasmassassa suuria yksilöllisiä eroja, mutta keskiarvot pysyneet samana
- Vyötärön ympärysmitta joka vuosi yli 80%:lla suosituksen mukainen

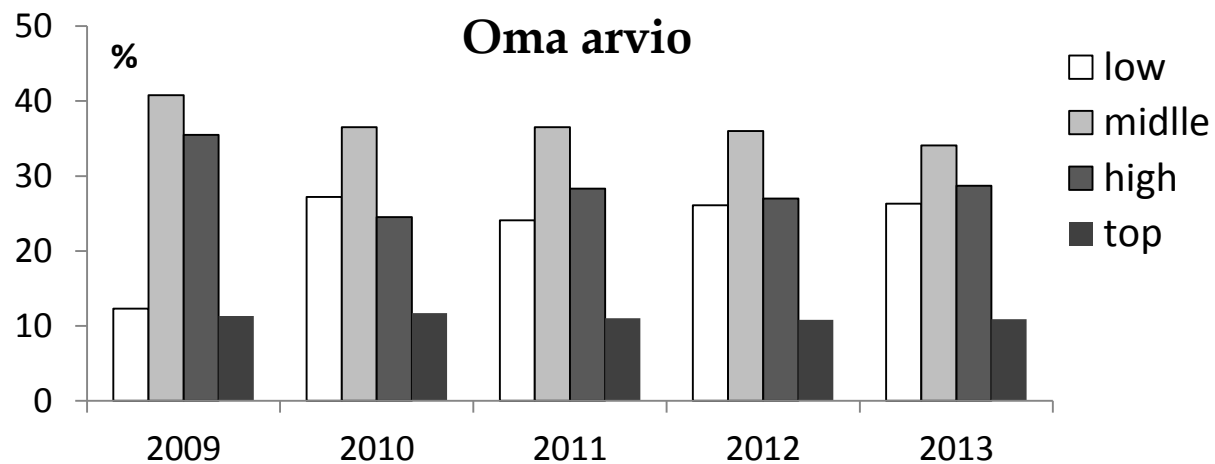
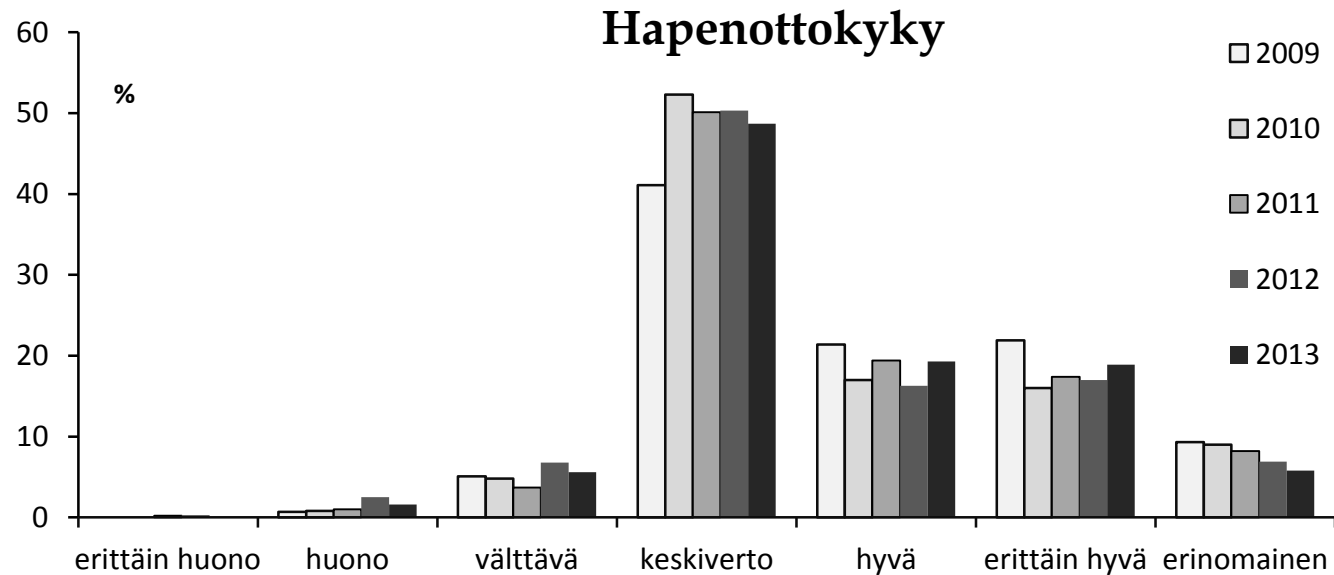
Tuloksia - puristusvoima

Puristusvoimatulokset

- Keskiarvoissa viimeiset vuodet huonoimpia
- Huono tulos entistä useammalla, erittäin hyvä entistä harvemmalla

Tuloksia - kestävyyskunto

Mitä tapahtunut viiden vuoden aikana?

Kehonkoostumus:

- Painoindeksissä ei keskiarvojen perusteella muutoksia
- Toisaalta skaala kasvanut -> isoimmat entistä isompia
- Merkittävä ja vaikea lihavuus hieman lisääntynyt

Puristusvoima:

- Keskiarvotuloksissa suunta hieman alaspäin
- Todella hyvien tulosten määrä vähentynyt ja huonojen lisääntynyt

Kestävyyskunto:

- Keskiarvoissa ei muutoksia
- Erinomaisten tulosten määrä laskenut

Mitä tulevaisuudessa?

Tapahtuuko muutosta?

- v. 2013 kutsuntaikäisistä yli 500 poikaa mukana MOPO- interventiossa, jossa nuoria mm. pyritään aktivoimaan liikuntaan
  - > loppumittaukset keväällä 2014

Näkyykö mittaustulokset elämässä?

- MOPO - tutkimus selvittää myös miten kutsuntamittauksissa v. 2009 – 2013 käyneet selviytyvät palvelusajastaan

Kiitos!